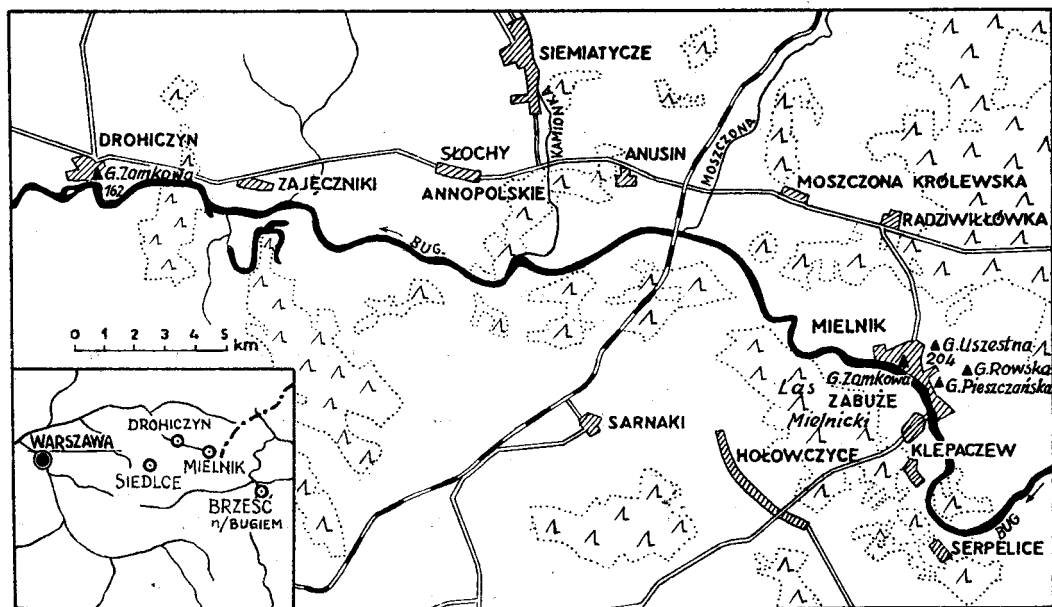

FLORIAN CELIŃSKI

Materiały florystyczne z okolic Drohiczyzna i Mielnika nad Bugiem — Floristic notes from the vicinity of Drohiczyzn and Mielnik on the Bug- river (Eastern Poland)

Wpłynęło 3. XI. 1960

Drohiczyzn i Mielnik położone są na prawym brzegu dolnego Bugu w pow. Siemiatycze, w woj. białostockim; odległość pomiędzy nimi wynosi około 30 km w prostej linii (ryc. 1). Wiadomości o florze tych okolic ograniczają się jedynie do danych o występowaniu niektórych rzadszych gatunków kserotermicznych (F. Celiński 1955), które zajmują tutaj najczęściej siedliska na stokach południowych lub południowo-zachodnich, zbudowanych z marglisto-gliniastych utworów morenowych.

W poniższym wykazie, poza roślinami kserotermicznymi, podano także niektóre bardziej interesujące gatunki spotykane na siedliskach: 1. suchych piasków w miejscach otwartych i suchych borów sosnowych, 2. świeżych borów mieszanych, 3. wilgotnych łąk zajmujących płaską dolinę Bugu lub zagłębienia wśród wyniesień morenowych.

Lycopodiaceae

Lycopodium complanatum L. — W rozproszonych stanowiskach, w suchych borach sosnowych. Mielnik: G. Uszestna; Anusin; Serpelice.

Caryophyllaceae

Dianthus carthusianorum L. — Bardzo licznie na stokach i na płaskim terenie na suchych, ubogich piaskach. Mielnik: G. Uszestna, Rowska, Pieszczęńska; Drohiczyn: wzdłuż stoków nad Bugiem.

Gypsophila fastigiata L. — Mielnik: kilka okazów w suchym borze sosnowym na G. Uszestnej; znacznie częściej na piaskach pomiędzy Serpelicami i Klepaczewem.

Viscaria vulgaris Röhl. — Licznie w zaroślach, w świetlistych lasach sosnowych, na miedzach i w rowach, pospolicie w wielu stanowiskach w Mielniku i Drohiczynie.

Silene otites (L.) Wib. — Często w murawach na piasku, nieco rzadziej w murawach kserotermicznych na bardziej zwięzłych, marglistych glebach. Mielnik: G. Rowska, Uszestna, Pieszczęńska oraz stoki nad Bugiem; Drohiczyn: stoki ponad Bugiem.

S. nutans L. — Mielnik: licznie w zaroślach i świetlistych lasach na G. Uszestnej i Rowskiej.

Spergula vernalis Willd. — Mielnik: sporadycznie na ubogich piaskach rozciągających się w kierunku Sutna.

Euphorbiaceae

Euphorbia lucida W. K. — Mielnik: licznie nad polną drogą w pobliżu G. Uszestnej.

Ranunculaceae

Cimicifuga europaea Spicz. — Mielnik: tylko w kilku okazach w zaroślach kserotermicznych na G. Uszestnej.

Pulsatilla patens (L.) Mill. — Mielnik: w kilku okazach na polance, na szczycie G. Uszestnej.

P. pratensis (L.) Mill. — Mielnik: częsty składnik muraw kserotermicznych na G. Uszestnej, Rowskiej i Pieszczęńskiej; obficie także na świetlistych stokach koło Drohiczyna.

Anemone silvestris L. — Mielnik: często w zaroślach i w murawach kserotermicznych na G. Uszestnej, Rowskiej i Pieszczęńskiej.

Ranunculus polyanthemos L. — Mielnik: pospolicie w zaroślach i murawach na całym terenie.

Thalictrum minus L. — Mielnik i Drohiczyn: dość często w murawach i zaroślach kserotermicznych.

Cruciferae

- Alyssum calycinum* L. — Mielnik: w murawach na G. Rowskiej i Pieszczańskiej.
Draba nemorosa L. var. *leiocarpa* Neil. — Tylko na jednym stanowisku koło kopalni kredy pomiędzy G. Rowską i Uszestną w Mielniku, na silnie nasłonecznionej glebie wapiennej.

Cistaceae

- Helianthemum ovatum* (Viv.) Dun. — Częsty składnik suchych muraw i zarośli. Mielnik: G. Rowska, Uszestna.

Violaceae

- Viola rupestris* Scham. — Mielnik: sporadycznie w świetlistym lesie sosnowym na G. Uszestnej.
V. collina Bess. — Mielnik: dość licznie w zaroślach i świetlistym lesie sosnowym na G. Uszestnej.

Crassulaceae

- Sedum sexangulare* L. — Licznie na suchych piaskach. Mielnik: piaszczyste pagórki nad drogą do Sutna; Stochy Annapolskie: piaszczyste nieużytki nad szosą do Siemiatycz.

Rosaceae

- Filipendula hexapetala* Gilib. — Licznie na suchych i świetlistych stokach. Mielnik: G. Zamkowa, Uszestna; Drohiczyn: stoki ciągnące się w kierunku Zajęcznik.
Rosa tomentosa Sm. — Częsty składnik zarośli kserotermicznych na G. Uszestnej w Mielniku.
Fragaria viridis Duch. — Licznie w murawach i zaroślach kserotermicznych. Mielnik: G. Uszestna, Rowska; Drohiczyn: stoki wzdłuż Bugu.
Potentilla alba L. — Mielnik: sporadycznie wśród zarośli i w bujnej murawie na G. Uszestnej; Drohiczyn: stoki ponad Bugiem w pobliżu Zajęcznik.
P. arenaria Borkh. — Mielnik: w suchych murawach na G. Rowskiej i Pieszczańskiej; Drohiczyn: stoki ponad Bugiem.

Papilionaceae

- Genista germanica* L. — Mielnik: tylko na G. Uszestnej w suchym borze sosnowym.
Cytisus nigricans L. — Mielnik: zarośla na G. Uszestnej, nieużytki wśród pól; Drohiczyn: stoki ponad Bugiem — dość rzadko.

C. ratisbonensis Schaeff. — Mielnik: w kilku okazach na G. Rowskiej wśród zarośli jałowca.

C. ruthenicus Fisch. — Pospolity w zaroślach i murawach kserotermicznych zarówno w okolicy Mielnika, jak i Drohiczyzna.

Medicago falcata L. — Bardzo obficie w murawach, w rowach i suchych łąkach ponad Bugiem, od Mielnika do Drohiczyzna.

Trifolium montanum L. — Podobnie jak gatunek poprzedni, lecz mniej obficie.

T. alpestre L. — Mielnik: w zaroślach i nad brzegami lasów na G. Uszestnej; Drohiczyn: stoki doliny Bugu.

T. medium L. — Razem z gatunkiem poprzednim, lecz mniej obficie.

Antyllis vulneraria L. — Mielnik: częsty składnik muraw kserotermicznych na G. Rowskiej i Uszestnej.

Astragalus cicer L. — Mielnik: często w murawach i zaroślach na G. Pieszczańskiej, Rowskiej, Uszestnej i Zamkowej; Drohiczyn: licznie na stokach doliny Bugu.

A. arenarius L. — Tylko w świetlistym lesie sosnowym pomiędzy miejscowościami Serpelice i Klepaczew.

Oxytropis pilosa (L.) DC. — Mielnik: tylko na G. Rowskiej w murawie kserotermicznej na przestrzeni około 1 ha.

Coronilla varia L. — Mielnik i Drohiczyn: często na stanowiskach kserotermicznych zarówno w murawach, jak i w zaroślach i suchych łąkach.

Vicia cassubica L. — Mielnik: sporadycznie w świetlistym lesie na G. Uszestnej; Las Mielnicki; Serpelice-Klepaczew: przydroża w lesie nad Bugiem.

Polygalaceae

Polygala amarella Cr. var. *amarella* Pawł. — Mielnik: licznie na łące wilgotnej, 500 m na wschód od G. Uszestnej.

Celastraceae

Evonymus verrucosa Scop. — Mielnik: rzadko, tylko w zaroślach na G. Uszestnej i Rowskiej.

Umbelliferae

Eryngium planum L. — Mielnik i Drohiczyn: suche łąki, murawy i zarośla kserotermiczne.

Sesseli annuum L. — Rozproszony w murawach kserotermicznych. Mielnik: G. Zamkowa i Uszestna; Drohiczyn: stoki ponad Bugiem na przestrzeni od G. Zamkowej do Zajęcznik.

Libanotis sibirica (L.) Koch. — Mielnik: tylko na G. Zamkowej, od strony cmentarza prawosławnego, w bujnej murawie oraz w pobliżu na suchej łące.

L. montana Cr. — Razem z gatunkiem poprzednim, lecz w mniejszej ilości.

L. sibirica × *L. montana*. — W kilku okazach razem z gatunkami macierzystymi.

Peucedanum oreoselinum (L.) Moench. — Częsty składnik muraw ksero-

termicznych na suchych piaskach. Mielnik: G. Rowska, Uszestna i Zamkowa; Drohiczyn: wschodnie stoki nad Bugiem.

P. cervaria (L.) Lap. — Mielnik: zarośla na G. Rowskiej i Uszestnej; Drohiczyn: na brzegach zarośli na stokach wzdłuż Bugu.

Laserpitium prutenicum L. — Las Mielnicki: w borze mieszanym pomiędzy wioskami Hołowczyce—Zabuże.

Plumbaginaceae

Armeria elongata (Hoffm.) Koch. — Na ubogich siedliskach na całej przestrzeni Drohiczyn—Mielnik.

Primulaceae

Primula officinalis (L.) Hill. var. *canescens* (Op.) Beck. — Mielnik: nielicznie w zaroślach kserotermicznych na G. Rowskiej i Uszestnej.

Ericaceae

Arctostaphylos uva-ursi L. — Licznie w borach sosnowych. Serpelice; Anusin; Mielnik: lasy na północ od G. Uszestnej.

Boraginaceae

Pulmonaria angustifolia L. — Mielnik: dość często w zaroślach i świetlistym lesie sosnowym na G. Uszestnej.

Scrophulariaceae

Verbascum phlomoides L. — Suche świetliste przydroża, murawy i pastwiska. Mielnik: na G. Rowskiej, Pieszczkańskiej i Uszestnej; Drohiczyn: na zboczach i pastwiskach koło Zajęcznik.

V. phoeniceum L. — Drohiczyn i Mielnik: na suchych siedliskach, w murawach, zaroślach, przydrożach oraz na stanowiskach ruderalnych.

Veronica teucrium L. — Mielnik: w zaroślach i w świetlistych lasach oraz w miejscach otwartych, tylko na G. Uszestnej i Zamkowej.

V. spicata L. — Mielnik i Drohiczyn: często w murawach na stokach kserotermicznych i na piaskach.

V. Dillenii Cr. — Mielnik: na ubogich piaskach nad szosą do Sutna; Drohiczyn: na piaszczystych stokach nad Bugiem w kierunku Zajęcznik.

Labiatae

Prunella grandiflora Jacq. — Mielnik: w murawach i luźnych zaroślach, tylko na G. Uszestnej; Drohiczyn: bardzo licznie w wąwozie położonym 1 km na wschód od miasta.

Stachys recta L. — Mielnik: w zaroślach i — rzadziej — w murawach ksero-
termicznych, na G. Uszestnej, Rowskiej i Zamkowej; Drohiczyn: w suchych mu-
rawach na stokach wzdłuż Bugu.

Salvia pratensis L. — Drohiczyn i Mielnik: częsty składnik muraw i zarośli
kserotermicznych oraz suchych łąk i przydroży.

S. verticillata L. — Drohiczyn i Mielnik: dość często na suchych stanowiskach
ruderalnych i przydrożach, czasem w murawach kserotermicznych.

Thymus pulegioides L. — Drohiczyn i Mielnik; w płatach muraw i na suchych
pastwiskach.

Gentianaceae

Gentiana cruciata L. — Mielnik: na G. Uszestnej wśród zarośli, poza tym
sporadycznie na G. Rowskiej, na miedzy i nieużytku rolnym 500 m na wschód
od G. Pieszczęńskiej; Drohiczyn: obficie w wąwozie oddalonym 1 km na wschód
od miasta.

Asclepiadaceae

Vincetoxicum officinale Mnch. — Mielnik: dość licznie w zaroślach na G. Usze-
stnej oraz na piaszczystym ozie pomiędzy kościołem i G. Uszestną.

Oleaceae

Ligustrum vulgare L. — Mielnik: wraz z tarniną tworzy gęste zarośla na suchych
stokach oddalonych około 1 km od osiedli w kierunku Sutna.

Rubiaceae

Asperula tinctoria L. — Drohiczyn i Mielnik: licznie w luźnych zaroślach i mu-
rawach kserotermicznych.

Galium boreale L. — Razem z gatunkiem poprzednim, nieco rzadziej w mu-
rawach.

G. saxatile L. — Las Mielnicki: w borze mieszanym z panującą sosną w drzewo-
stanie, pomiędzy wioskami Hołowczyce i Zabuże. Jest to najdalej wysunięte na
wschód stanowisko tego gatunku.

Dipsacaceae

Scabiosa ochroleuca L. — Mielnik i Drohiczyn: częsty składnik suchych muraw
kserotermicznych i zbiorowisk piaskowych.

Campanulaceae

Campanula bononiensis L. — Mielnik: pospolicie w zaroślach, rzadziej w zbio-
rowiskach murawowych na G. Uszestnej, Pieszczęńskiej, Rowskiej i Zamkowej;
Drohiczyn: w zaroślach na stokach wzdłuż Bugu.

C. persicifolia L. — Mielnik: zarośla i las sosnowy na G. Uszestnej.

Compositae

Aster amellus L. — Dość często na suchych stanowiskach zarówno w zaroślach, jak i murawach. Mielnik: licznie na G. Uszestnej, Rowskiej i Pieszczańskiej; Drohiczyn: na stokach ciągnących się na wschód od miasta.

Inula hirta L. — Mielnik: tylko w widnych zaroślach i w bujnych murawach na G. Uszestnej.

Anthemis tinctoria L. — Mielnik: rozproszony w murawach, na ugorach i w luźnych zaroślach.

Achillea millefolium L. ssp. *pannonica* (Scheele) Hayek. — Dość licznie w murawach kserotermicznych. Mielnik: na Górze Rowskiej i Uszestnej; Drohiczyn: na stokach ciągnących się na wschód ku Zajęcznikom.

Petasites spurius (Retz.) Rchb. — Drohiczyn: na piaskach aluwialnych w dolinie Bugu, szczególnie licznie naprzeciw Góry Zamkowej.

Cirsium rivulare (Jacq.) All. — Częsty składnik podmokłych łąk. Mielnik: masowo na łące oddalonej 500 m na wschód od G. Uszestnej; Moszczona Królewska: w dolinie rzeczki Moszczonaj i Kanianki.

Centaurea scabiosa L. — Mielnik i Drohiczyn: dość licznie w bujnych murawach kserotermicznych.

C. rhenana Bor. — Drohiczyn i Mielnik: w murawach kserotermicznych i na piaskach.

Hypochoeris maculata L. — Drohiczyn i Mielnik: rozproszony w murawach kserotermicznych.

Tragopogon orientalis L. — Drohiczyn: suche łąki w dolinie Bugu.

Scorzonera purpurea L. — Mielnik: nielicznie, tylko na G. Uszestnej w luźnych zaroślach i na polankach śródleśnych.

Chondrilla juncea L. — Mielnik: rozproszona na suchych piaszczystych stanowiskach.

Crepis rheadifolia M. B. var. *glandulifera* Mądalski. — Mielnik: tylko w kilkunastu okazach na szczycie G. Uszestnej, na obsypującym się wapiennym stoku o wystawie południowej. Odmiana ta nie była dotychczas notowana z terenu Polski (na podstawie ustnej informacji prof. J. Mądalskiego).

Hieracium floribundum Wimm. — Mielnik i Drohiczyn: częsty w murawach kserotermicznych, nad drogami, na suchych ugorach i pastwiskach.

Liliaceae

Anthericum ramosum L. — Mielnik: częsty składnik muraw kserotermicznych na G. Pieszczańskiej, Rowskiej i Uszestnej; Drohiczyn: na suchych stokach wzdłuż Bugu.

Allium montanum Schmidt. — Mielnik: licznie wśród luźnych zarośli na G. Uszestnej, na stokach ozu pomiędzy kościołem a G. Uszestną oraz w kilkunastu egzemplarzach na południowym stoku G. Rowskiej.

Polygonatum odoratum (Mill.) Druce — Mielnik: nielicznie w zaroślach na

G. Uszestnej; Drohiczyn: suche stoki wąwozu położonego 1 km na wschód od miasta.

Asparagus officinalis L. — Mielnik: rozproszony na suchych piaszczystych pagórkach ponad szosą do Sutna.

Iridaceae

Gladiolus paluster Gaud. — Las Mielnicki: w borze mieszanym pomiędzy wioskami Hołowczyce i Zabuze.

Cyperaceae

Carex praecox Schreb. — Drohiczyn i Mielnik: częsty składnik bujnych muraw kserotermicznych.

C. caryophyllea Latourette. — Mielnik: licznie w murawach oraz rzadziej w zbiorowiskach piaskowych.

C. distans L. — Mielnik: tylko na wilgotnej łące oddalonej 500 m na wschód od G. Uszestnej.

Graminaeae

Phleum Boehmeri Vib. — Mielnik i Drohiczyn: dość obficie w murawach kserotermicznych i na piaskach.

Corynephorus canescens (L.) P. B. — Drohiczyn, Mielnik, Radziwiłłówka i Serpelice: wszędzie na ubogich piaskach.

Koeleria glauca (Schkuhr) DC. — Drohiczyn, Mielnik, Moszczona Królewska, Słochy Annapolskie i Zajęczniki: masowo w murawach na ubogich piaskach.

K. gracilis Pers. — Mielnik: w kilku okazach na G. Rowskiej w murawie kserotermicznej.

K. polonica Dom. — Mielnik: sporadycznie na G. Uszestnej wśród widnych zarośli; Drohiczyn: na stokach wąwozu oddalonego 1 km na wschód od miasta.

Poa compressa L. — Mielnik: na obsuwających się stokach gliniasto-marlistych.

Bromus inermis Leyss. — Drohiczyn i Mielnik: bardzo obficie w murawach kserotermicznych.

Brachypodium pinnatum (L.) P. B. — Drohiczyn: tylko na jednym stanowisku w wąwozie około 1 km na wschód od miasta.

Katedra Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Kierownik: prof. dr Zygmunt Czubiński

LITERATURA

1. Celiński F. 1954. Flora pontyjska w Mielniku nad Bugiem. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 10 (6): 21—27.
2. Fijałkowski D. 1954. Wykaz rzadszych roślin Lubelszczyzny. *Fragm. Flor. et Geobot.* 1 (2): 81—93.
3. Fijałkowski D. 1957. Zbiorowiska kserotermiczne projektowanego rezerwatu koło Czumowa nad Bugiem. *Ann. Univ. M. Curie-Skłodowska Lublin, Sec. C*, 10 (13): 311—319.

4. Fijałkowski D. 1958. Wykaz rzadszych roślin Lubelszczyzny. Część II. *Fragm. Flor. et Geobot.* 3 (2): 5—18.
5. Mądalski J. 1937. *Crepis roeadifolia* M. B. var. *glandulifera* n. var. *Kosmos* (Lwów), 62 (4): 95—100

SUMMARY

The author notes some rare species of xerothermic plants he has found in the environment of Drohiczyn and Mielnik on the Bug-river (Eastern Poland). The flora of this region is hardly known. The only paper concerning this territory is the notice published by the present author (1954).

The most interesting xerothermic plants he has found are: *Allium montanum* Schmidt, *Aster amellus* L., *Campanula bononiensis* L., *Cimicifuga europaea* Spicz., *Crepis roeadifolia* M. B. var. *glandulifera* Mądalski (this variety has been not known as yet from Poland), *Draba nemorosa* L. var. *leiocarpa* Neil., *Gentiana cruciata* L., *Libanotis sibirica* (L.) Koch, *L. montana* Cr., *Oxytropis pilosa* (L.) DC.

The new locality of *Galium saxatile* L., a subatlantic species, is also worth of mentioning, it is the most eastern locality we know. In humid places the author found *Gladiolus paluster* Gaud. — a species rare in Poland.

Department of Systematics and Plant Geography of the A. Mickiewicz University in Poznań. Director: prof. dr Zygmunt Czubiński